

EXPEDÍCIÓ-JELENTÉS

(azaz **2. MEGOLDÓLAP**)

MEGOLDÁSOK

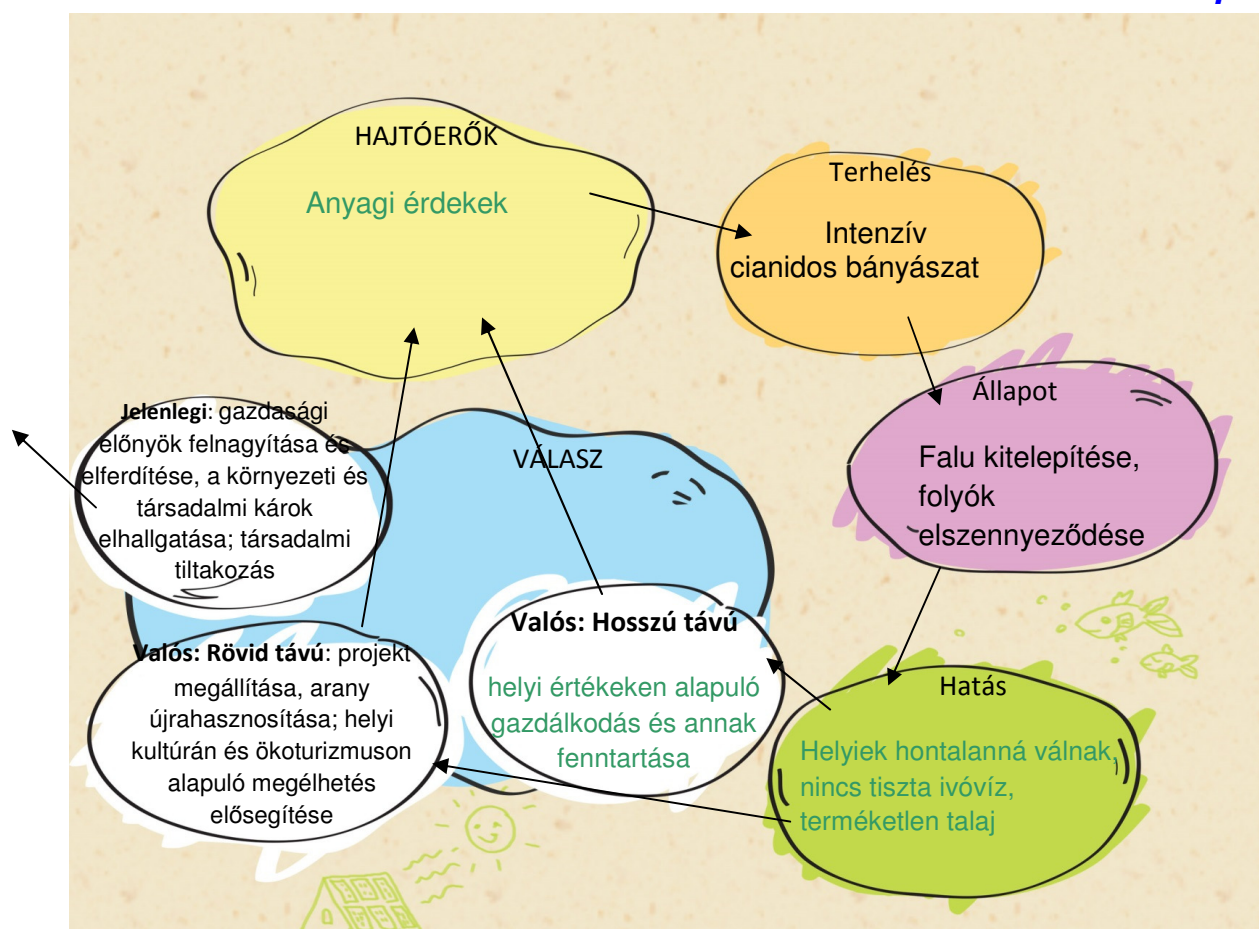
Összesen 55 + 7 pont

A javítás során több megoldást is elfogadtunk. Ebben a „MEGOLDÁSOK” összesítésben a főbb szempontokat és iránymutatásokat gyűjtöttük össze. Az elérhető részpontszámok a feladatoknál olvashatóak.

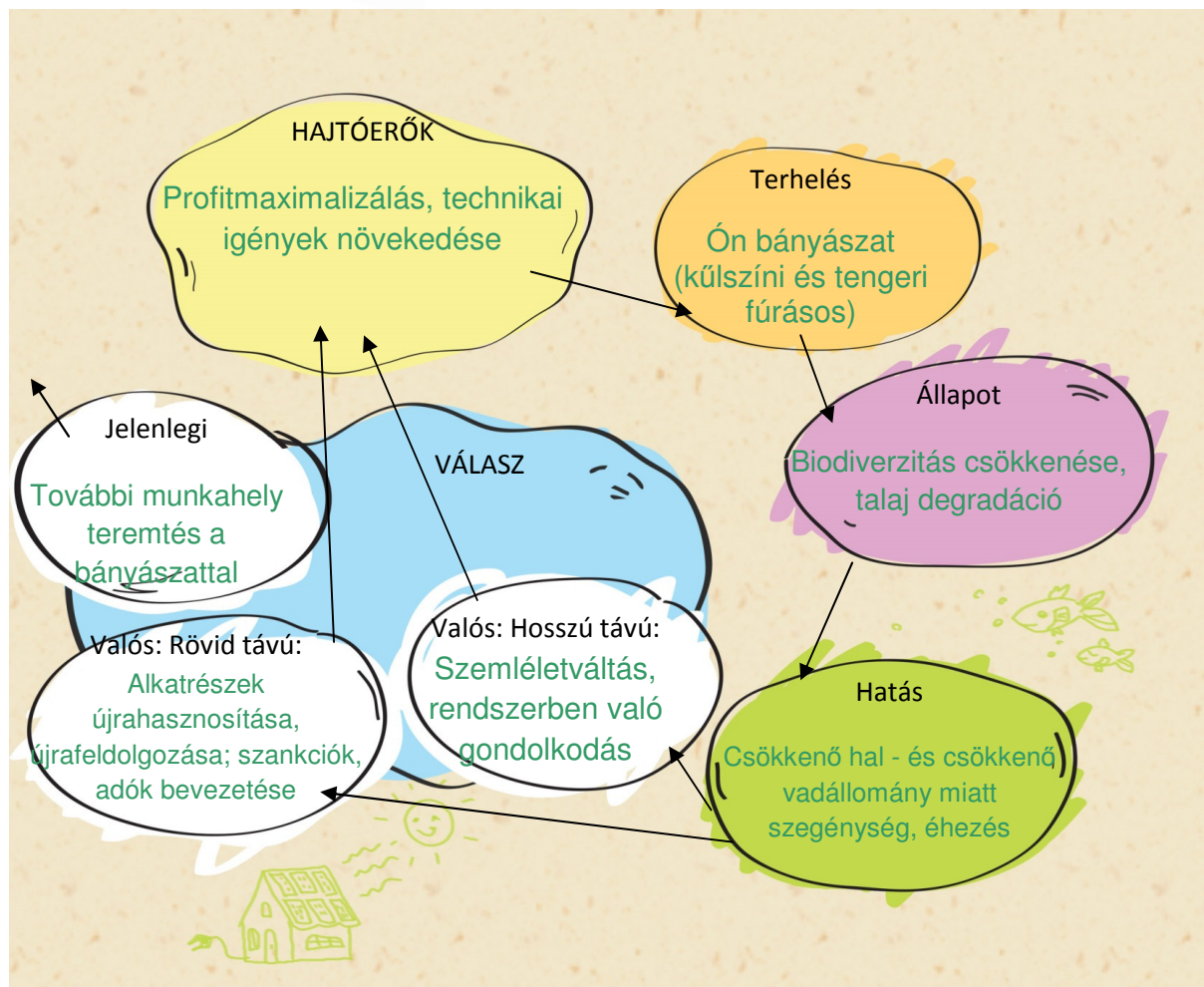
1. FELADATAIM AZ OK - OKOZATI ÁBRÁHOZ

1.a. A verespataki aranybányához kapcsolódó ok - okozati körben a hiányzó részek kitöltése, a vonalra vagy a helyére írható a válaszszöveg. Ez az akta segíthet: www.mtvsh.hu/verespatak_akta

Pontozás: max 25 pont

1.b Az indonéz Bangka és Belitung szigetek
őnbányászat kapcsán az ok-
okozati ábra kitöltése. Több
válasz is megadható egy-egy
körben. Szerencsére ez az
akta még elérhető:
www.mtvsh.hu/bangka_akta

2. Feladat

Mi a sorsa a feleslegessé vált magyar mobiltelefonokból vagy a hasonló elektronikus kutyükből keletkező e-hulladékoknak? Max. fél oldalban, cikkszerűen Segítő „betűkódok”:

<http://tinyurl.com/pnclskd> ;

<http://tinyurl.com/k8ke6vb>

Pontozás: max 8 pont

Megoldás – SZEMPONTOK:

- Magyarországon jelenleg mindössze csak 18%-ban hasznosítják újra a hulladékokat. Ebből ez e-hulladékok közül az alumíniumot lehet jelenleg a leghatékonyabban szelektíven gyűjteni és kezelni.
- Sajnos a lítium (akkumulátorok) terén még mindig hiányzik a megfelelő technológia az újrahasznosításhoz (költséges és bonyolult), így a legtöbb lítium hulladéklerakóban, vagy égetőben végzi a kismértékű összegyűjtés és a szabályozás hiánya miatt.
- Az alumínium 100%-ban újrahasznosítható: Magyarországon 50% ennek az értéke (Eurostat fémcsomagolás)
- Az e-hulladékok gyűjtésére Magyarországon rendelet van, mely igazodik az Európai Unió 2003-as irányelveihez. Vannak lakossági (számítógép, nyomtató) és nem lakossági jellegű (fénymásoló) e-hulladékok.
- A magánszemélyek a lakossági e-hulladékot többnyire helytelenül kezelik, míg a vállalatok tudatosabbak (részben mert hulladékgazdálkodási tervet kell készíteni nagyobb cégeknek).
- Magánszemélyek: lakossági hulladékgyűjtő udvar (13 helyen Budapesten) és elektromos berendezéseket árusító üzletekben (ha a vevő azonos funkciójú terméket vásárol köteles átvenni – de nem mindig kell vásárolni).
- Vállalatoknál a nagymennyiségek miatt vagy az üzlet veszi vissza vagy fölbérelnek egy e-hulladékkezelő céget (engedélyhez kötött, így fontos az előzetes egyeztetés).

- A gyártó felelőssége a hulladékkezelés!
- Kézi bontás, gépi aprítás, válogatás
- Veszélyes hulladékok veszélyes hulladéklerakóba kerülnek

3. Feladatom

Magyarázó szöveggel kell ellátnom az alábbi ábrát, hogy egy mobiltelefon életciklusa során (a nyersanyagok bányászatától azok újrahasznosításáig és/vagy elhelyezéséig) milyen állomásokon megy keresztül és hogy az egyes állomásoknál jelenleg milyen megoldásokat alkalmaznak a termék környezetbarátabbá tételének érdekében. Plusz javasolnom is kell további megoldásokat, ahol tudok.

Pontozás: max 12 pont

Állomás elnevezése	Jelenlegi megoldások a termékek környezetbarátabbá tételére	További megoldási javaslatok
1. Nyersanyag kitermelés/ bányászat	rekultiváció a kitermelést követően; környezetbarát technológiák alkalmazása	Kitermelés csökkentése
2. Feldolgozás/ipar	Készülék megtervezése és összeállítása környezetbarát technológiával; újrafeldolgozás biztosítása; hatékony anyagfelhasználás.	Már a termék megtervezésénél figyelembe venni annak teljes életciklusát a javíthatóság és újrahasznosítás érdekében
3. Csomagolás	Környezetbarát csomagolás, vagy csomagolás minimalizálása; betét díjjak alkalmazása	Csomagolóanyagok újrahasznosítása, csomagolóanyag tervezés
4. Szállítás	szállítás inkább vonattal; szállítások összehangolása (ne egyenként)	A felhasználók és a feldolgozók összekötése a távolság minimalizálására. Helyben gyártás és eladás.
5. Felhasználás	Kevesebb fogyasztás; újra használat, tudatos vásárlás	
6. Hulladék elhelyezés/újra használat/ újrafeldolgozás	Lerakás megszüntetése; újra használat, újrahasznosítás, újrafeldolgozás, javítás.	A meglévő lehetőségek fejlesztése és elterjesztése minél szélesebb körben.

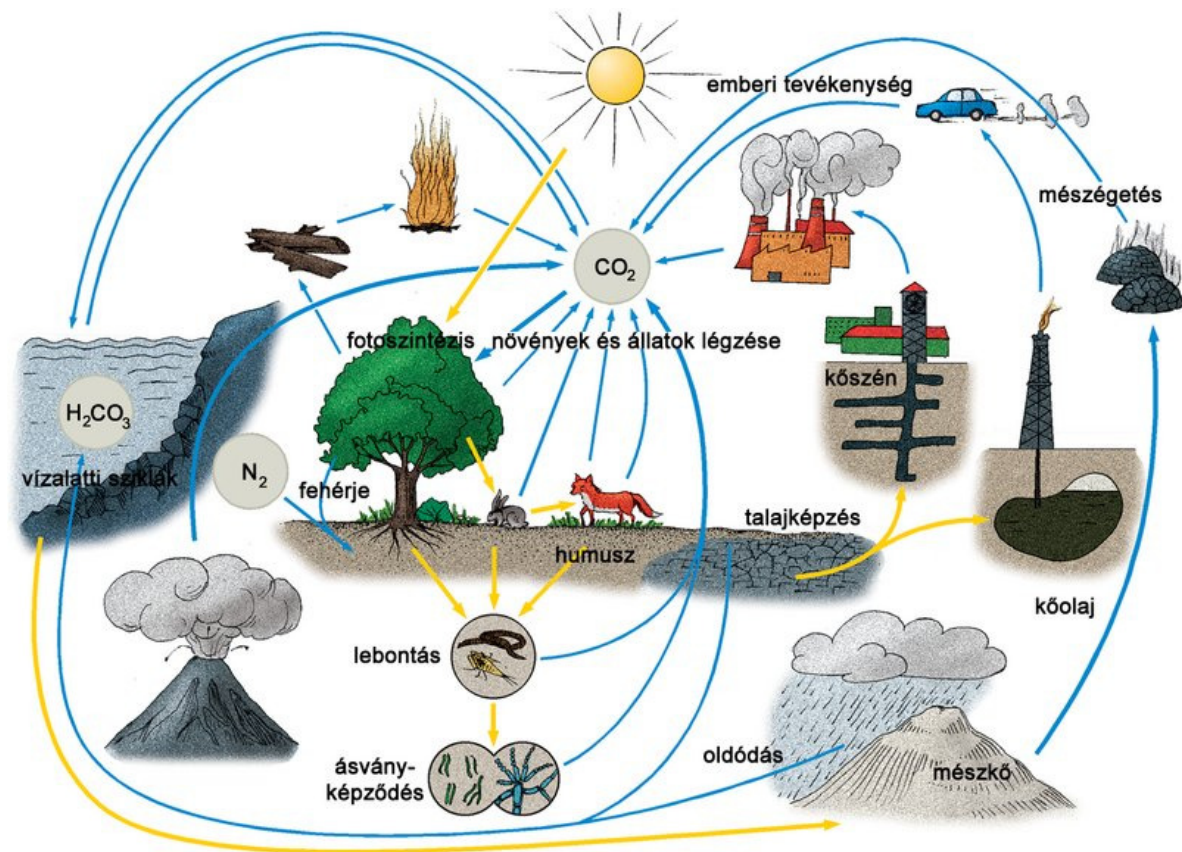
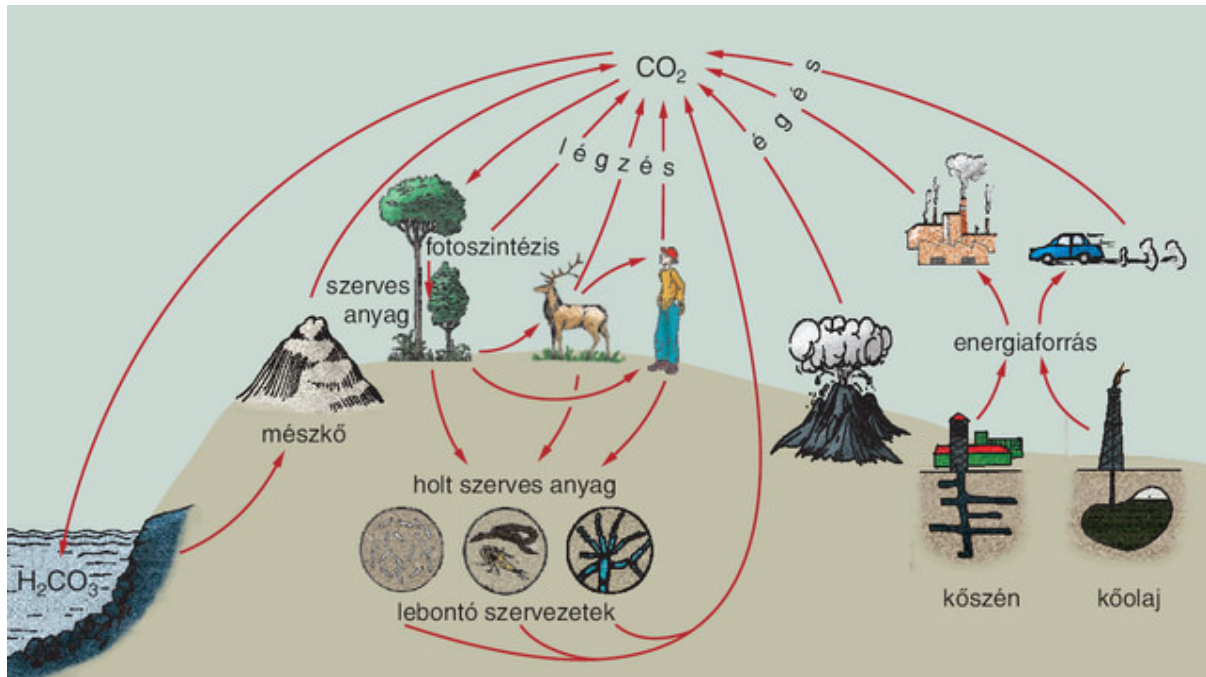
4. Feladatom

A megbízó átküldte faxon az alábbi szén-ciklus ábrát, melyet a hiányzó elemekkel, szöveggel, nyilakkal ki kell egészítenem.

Pontozás: max 10 pont

Megoldás:

Az alábbi ábrák elemei alapján pontoztunk, illetve a kreativitást is figyelembe vettük.

5. El ne felejtsem!!!

Írjátok össze röviden, hogy az eddigiek alapján mi szól egy használt mobiltelefon készülék vásárlása mellett és ellen.

Pontozás: plussz feladat + 5 pont

Megoldás: Az alábbi megoldás a „Gazdászok” csapat megoldását mutatja be.

Kevesebb hulladék keletkezik, kevesebb az ártalmatlanítandó anyag.

Kevesebb alapanyag-szükséglet miatt a bányászat is – a környezet és egészségterhelő hatásaival együtt – visszaszorul.

Nem kell annyi új telefont gyártani, csomagolni, szállítani, ezáltal csökken az energiaigény és a környezetterhelés.

Funkcióját tekintve, a kapcsolatteremtésre elegendő a használt telefon is.

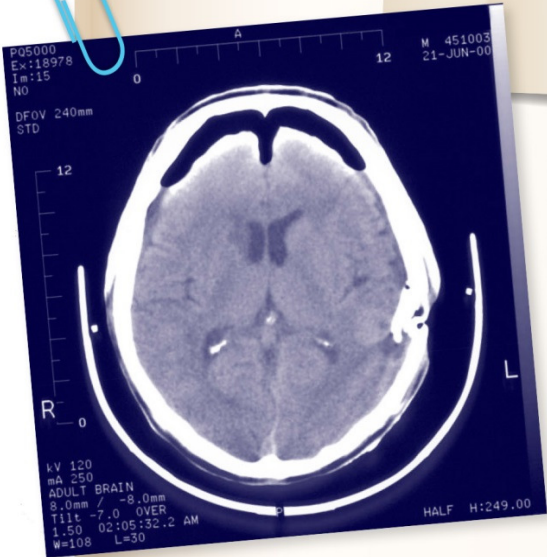
Olcsóbb!!!

6. PLUSZ PONTÉRT!

Mi történhetett a magyar kutatóval, hogy kihagy az emlékezete?
Az ulánbátori holmijai között talált mellékelt anyagokból és az
alábbi kétszavas anagrammából (az adott szó betűi összekeverve)
találjátok ki!

U I D S Z U O S N A R Z
T Z O Á S N C V

Pontozás: plusz feladat + 2 pont

Megoldás: Dinoszaurusz csontváz esett a tudós fejére az Ulánbátori Természettajzi Múzeumban és emlékezetkiesése/amnéziás lett.

A vetélkedőt az Európai Unió EuropeAid programja támogatta. Tartalma kizárólag a szervezők felelőssége, nem tekinthető az EU álláspontjának.
Projektszám: DCI-NSAED/2012/280-554